

ตอนที่ ๖

“ชีวิตที่เปลี่ยนแปลง”

“ สิ่งที่แน่นอนที่สุดคือความไม่แน่นอน ” นี่คือนิยามที่แท้จริงที่สุดสำหรับทุกชีวิต บุญพามีความสุขอยู่ในบ้านหลังใหญ่อาณาบริเวณกว้างสิบกว่าไร่ เข้าชั้นเมื่อเวลาแม่และพี่ไปทำงานก็จะปล่อยบุญพาไว้ใต้ถุนบ้าน บุญพาจะวิ่งเล่นไปทั่ว ขุดรูแย้ที่สนามหน้าบ้านเล่นบ้าง ขึ้นหลังคาไปดูรังนกบ้าง เราไม่รู้ว่าบุญพาไปชนที่ไหนบ้างแต่เมื่อเวลาเรากลับจากทำงาน ส่วนใหญ่ก็จะเห็นบุญพานอนรออยู่บนโต๊ะยาวใต้ถุนบ้านแล้ว

ที่บอกว่าส่วนใหญ่ก็เพราะมีส่วนน้อยเหมือนกันที่เรากลับบ้านมาแล้วไม่พบบุญพา ต้องร้องเรียกกันอยู่พักใหญ่ ๆ บุญพาก็จะวิ่งกระหืดกระหอบโผล่มาจากสวนหลังบ้าน บางครั้งพอวิ่งกลับมาเห็นแม่และพี่คอยอยู่ บุญพาก็จะเล่นเอาเถิดเจ้า ล่อวิ่งหลบไปหลบมาอยู่พักใหญ่เพราะคิดว่าคนเล่นด้วย และมีอยู่สักสามถึงสี่ครั้งที่บุญพา หายไป ไม่กลับมาตอนเย็น เราต้องเปิดประตูออกมาตะโกนเรียกหาอยู่จนคำจมนมก็ยังไม่เห็นแวว ระหว่างนั้นจิตใจก็ร้อนรุ่มไม่รู้ว่าบุญพาไปเป็นตายร้ายดีอย่างไร บางครั้งลูกสาวผู้เขียนถึงกับร้องไห้เพราะกลัวมันจะหายไปจริง ๆ แล้วบุญพาก็วิ่งตาลีตาเหลือกกลับมาเอาตอนสามหรือสี่ทุ่ม พร้อมกับมีเสียงสุนัขเห่าไล่มาไกล ๆ เข้าใจว่ามันคงไปเที่ยวชนแล้วเจอสุนัขเข้า ก็เลยกลับมาไม่ได้ แต่ถึงแม้ว่าบุญพา จะทำให้เราเป็นห่วงขนาดไหน เมื่อกลับมาถึงบ้านบุญพาจะไม่เคยโดนตีหรือถูกทำโทษ เราจะดีใจที่มันกลับมา รับประทานอาหารเยอะ เช็ดเนื้อเช็ดตัวให้ แล้วบุญพาก็จะทานอาหารอย่างหิวกระหายเสร็จแล้วก็กลับเป็นตายเลยทีเดียว

อย่างที่กล่าวไว้แต่ต้นนั่นละว่า “ สิ่งที่แน่นอนที่สุดคือความไม่แน่นอน ”

เรามีความจำเป็นต้องย้ายจากบ้านสวน ความจริงมีเหตุการณ์บางอย่างที่ทำให้ผู้เขียนคาดการณ์ไว้แล้วว่า เราควรจะต้องย้ายออกไป ผู้เขียนจึงจัดการไปจองบ้านไว้หลังหนึ่ง คิดว่าคงมีเวลาพอที่จะคอยให้บ้านสร้างเสร็จแล้วก็จะย้ายออกไป แต่การณ์กลับไม่เป็นไปดังที่คาดไว้ เราต้องย้ายออกอย่างค่อนข้างกะทันหัน มีทางเดียวคือการหาบ้านเช่าอยู่ไปก่อน

ผู้เขียนขับรถออกตระเวนหาบ้านเช่ากับลูกสาว ขณะนั้นสามีประจำการอยู่ภาคใต้ สภาพการต่อสู้อยู่ในขั้นวิกฤต แม่ทัพขอให้สามีอยู่ก่อนอย่าเพิ่งกลับบ้าน

ผู้เขียนไม่ต้องการให้สามีพะวักพะวน เพราะอาจเกิดอันตรายถึงชีวิตได้ บอกสามีว่าไม่ต้องห่วงลูกเมียที่บ้าน บ้านเมืองย่อมสำคัญกว่า การหาบ้านเช่าไม่ใช่เรื่องง่าย เราไม่ใช่คนในถิ่นนี้จึงไม่รู้ว่าบ้านเช่าดี ๆ เขาเช่ากันที่ไหน เห็นมีแต่เรือนแถวคนงานและห้องเช่าซึ่งเราคงจะเอาแมวไปเลี้ยงไม่ได้ อีกอย่าง ผู้เขียนมีลูกสาวและเราอยู่กันลำพังสองแม่ลูก นาน ๆ สามีจึงจะกลับมาอยู่ด้วยสักอาทิตย์เพราะเขารับราชการเป็นทหารและถูกขอตัวไปประจำอยู่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้หญิงอยู่กันลำพังคนมักไม่ค่อยเกรงใจ นี่ก็เป็นข้อเสียอีกอย่างหนึ่งของมนุษย์ คือชอบรังแกผู้ที่อ่อนแอกว่า แต่ถ้าเจอคนที่มีกำลังพอพืดพอเหวี่ยงก็จะคอยดูเชิงไว้ก่อน คอยเวลาที่ตัวได้เปรียบ และถ้าฝ่ายตรงข้ามเหนียวทนก็ถอยฉากหรือไม่ก็ประจบประแจงเป็นบริวารไปเลย และด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ ผู้เขียนจึงจำเป็นต้องเลือกเพื่อนบ้านและสภาพแวดล้อมที่ดี แล้วเราก็โชคดี นับว่าคุณพระคุณเจ้ายังคุ้มครอง ได้บ้านเช่าเป็นทาวน์เฮาส์สองชั้นใหม่เอี่ยมเจ้าของเป็นเด็กหนุ่มอายุแก่กว่าลูกสาวหนึ่งปี ท่าทางสุภาพเรียบร้อย บอกกับเราว่าเพิ่งไปโอนบ้านมาเมื่อวานนี้เอง ตัวเขายังอยู่กับพ่อแม่จึงไม่อยากปล่อยให้บ้านไว้เปล่า ๆ เราตกลงเช่าทันที วางเงินแล้วก็เตรียมย้ายบ้าน

ถึงแม้บ้านเช่าที่ย้ายเข้าไปอยู่ใหม่จะมีสองชั้นสามห้องนอน แต่ก็ยังเป็นห้องเล็ก ๆ พอดdingตั้งโต๊ะเก้าอี้ก็แทบจะไม่มีทางเดิน เราแม่ลูกนอนกันคนละห้อง อีกห้องหนึ่งเอาไว้วางตู้เสื้อผ้าและตู้หนังสือ ห้องโถงข้างล่างก็เช่นเดียวกัน

เมื่อตั้งโต๊ะรับแขก ชั้นวางหนังสือ โทรี โต๊ะกินข้าว ตู้เย็น เข้าไปแล้วก็แทบจะไม่มีที่เดิน สำหรับคนไม่มีปัญหาอะไร บ้านเล็กขนาดไหนจัดให้ดี ๆ ก็อยู่ได้ทั้งนั้นขอให้คนในบ้านมีความรักความเข้าใจกันเป็นใช้ได้ แต่สำหรับบุญพาฯ สัตว์โลกตัวเล็ก ๆ ที่เคยมีชีวิตอิสระนั้น ดูมันไม่ค่อยจะมีความสุขเอาเสียเลย แรก ๆ มันก็ตื่นเด่นกับที่ใหม่ตื่นเด่นกับการจัดข้าวของเช่าที่ ระหว่างที่แม่กับพี่จัดบ้านมันก็เที่ยวมุดตรงนั้นปีนตรงนี้ไปเรื่อย ๆ บางทีก็ชว่นเล่นแย่งตะปบของที่เรากำลังจัด ตื่นเด่นกับการที่มีคนมารองขายของถึงหน้าบ้าน มีรถวิ่งเข้าวิ่งออกมาจอดหน้าบ้านตลอดเวลา บางทีก็มีขบวนหมาจากบ้านอื่น ๆ วิ่งกรูผ่านหน้าบ้านไปบ้าง แต่หลังจากเวลาผ่านไปสักชั่วระยะเดียวบุญพาฯก็เบื่อ เวลาแม่กับพี่ไปทำงานบุญพาฯก็จะถูกขังอยู่แต่ในบ้าน ไม่มีนอก ไม่มีแย้ ไม่มีผีเสื้อ ไม่มีแมลงปอ ไม่มีจิ้งจก ไม่มีแม่กระตังคางคกคู่ข้อมขอมของมันตั้งแต่เล็ก ๆ ไม่มีต้นไม้ให้ปีน เท้าของบุญพาฯไม่มีโอกาสได้แตะพื้นดินพื้นหญ้า ไม่มีทรายให้ขุด มีก็แต่พื้นปูนกระเบื้องที่บุญพาฯไม่เคยชิน วันเสาร์อาทิตย์ บุญพาฯ ก็ไม่เคยมีโอกาสได้ตามแม่กับพี่ไปที่ร้านอีกเลย เพราะแม่กลัวว่าบุญพาฯจะไปเล่นชนไก่ ๆ

แล้วไม่กลับมาเวลาปิดร้าน เพราะบุญพาเคยกลับบ้านตอนสี่ทุ่มเพียงแค่อสามสี่ครั้ง ทำให้แม่กลัวว่าจะมีครั้งที่ห้า แล้วตอนนี้เราก็ไม่ได้อยู่ที่บ้านสวนนั้นอีกแล้ว หากบุญพากลับมาพบบ้านปิดไม่มีใครอยู่ บุญพาอาจจะหาทางกลับบ้านใหม่ แล้วก็อาจจะเกิดพลัดหลงไปได้ มันจะกินอยู่อย่างไร สู้ใครก็ไม่เป็น บุญพาถูกเลี้ยงมาโดยคน และถูกเลี้ยงอย่างคน ทานอาหารสุก และหลายครั้งที่ทานบนโต๊ะพร้อม ๆ กับคน มันไม่เคยจับสัตว์กินเอง ไม่เคยต่อสู้กับแมวตัวอื่น ๆ จริง ๆ แล้วบุญพากลับมา แมวแม่กระตังลูกแมวก็นั่งก้ม คงจะเป็นเพราะมันเคยโดน " ไอ้ยักษ์ " กัดตอนเล็ก ๆ ทุกครั้งที่มีอันตรายบุญพาจะวิ่งหาคนช่วยแล้วคนก็จะช่วยพร้อมกับกอดจุมปลอบใจ บุญพาถูกเลี้ยงอย่างตามใจ ไม่เคยถูกตี ไม่เคยถูกทำโทษ แม่พูดอยู่เสมอว่า

“ บ้านนั้นนอกจากพ่อแล้ว มีบุญพาอีกคนที่ทำอะไรก็ไม่ผิด ”

หรือเวลาบุญพาทำของเสียหายแม่ก็จะบอกว่า “ เขาไม่รู้เรื่อง ”

แต่ถ้าบุญพาหลงไปอยู่บ้านอื่นที่เลี้ยงแมวเป็นสัตว์เลี้ยง คงต้องโดนตีตายแน่ ๆ

แม่กังวลไปสารพัด สรุปลแล้ว ด้วยความรักของแม่และพี่บุญพาจึงต้องอยู่แต่ในบ้านเข้าตลอดปีตลอดชาติ มองไปทางไหนก็มีแต่กำแพงคอนกรีตกับประตูหน้าต่างกระจก คนเราพอรักใคร่มาก ๆ ก็กลัวการพลัดพราก ความรักกลายเป็นความทุกข์ ทั้งทุกข์ของผู้ที่รักและผู้ถูกรัก

ความจริงบุญพา ก็มีความรักความผูกพันกับคนอย่างมากเช่นกัน นั่นทำให้บุญพา พ่อจะมีความสุขอยู่บ้าง

ปกติแล้วบุญพา จะนอนกับพี่ทุกคืน แต่มีอยู่วันหนึ่งที่พี่เขียนไม่สบายมาก บุญพาขึ้นมาอนเล่นอยู่บนเตียงข้าง ๆ พี่เขียนเหมือนกับนอนเล่นเป็นเพื่อน มันมองดูพี่เขียนราวกับรับรู้ว่าแม่ไม่สบาย คืนนั้นบุญพาไม่ยอมกลับไปนอนกับพี่ มันนอนอยู่ข้างแม่ตลอด และเวลาที่พี่แม่ขึ้นสูง บุญพา ก็จะลุกขึ้นมาตั้งหน้าตั้งตาเลียไปทั่วหน้า สักพักมันก็ลงนอนอยู่ตรงซอกหมอน แล้วก็ลุกขึ้นมาเลียอีก เป็นอยู่เช่นนี้ตลอดคืนไม่ยอมหลับไม่ยอมนอน

หรือว่าบุญพา ก็กลัวการพลัดพรากเหมือนกัน

บุญพาฯ ยังคงเล่นกับพ่อ กับแม่ และกับพี่ตามแต่โอกาสจะอำนวย แต่เวลาที่ทุกคนไม่ว่างจะเล่นด้วยบุญพาฯ ก็จะไม่ทำอะไรทำ มันจะนอนหงายอยู่บนตั่งเสื่อริมหน้าต่างชั้นบน มองออกไปนอกหน้าต่างอย่างหงอย ๆ ถ้าบังเอิญคนสังเกตเห็นก็จะเข้าไปเล่นด้วยเสียวี่ หรือบางครั้งก็อุ้มไปเดินเล่นหน้าบ้านสักพัก แต่มันก็ไม่เหมือนกับที่บุญพาฯได้วิ่งเล่นเอง และฐานะของคนก็มีมากเหลือเกิน

เพราะบุญพาฯ อยู่แต่ในบ้าน ไม่มีโอกาสได้ออกวิ่งไล่ตัวอะไรเล่น กลิ่นตัวของบุญพาฯ จึงหายไป แต่กลับมีกลิ่นปากอยู่บ่อย ๆ แรก ๆ เราคิดว่าบุญพาฯ คงจะไม่สบายท้อง แต่หลังจากอ่านตำราแล้วเราจึงเพิ่งรู้ว่า เมื่อแมวเกิดความเครียด มันจะมีกลิ่นปาก

ผู้เขียนมองดูบุญพาฯ ซึ่งหงอยลงไปทุกวันแล้วก็อดคิดไม่ได้ บุญพาฯ เป็นแมวตัวเล็ก ๆ เคยวิ่งเล่นอยู่ในสวน ต้องมาอยู่ในบ้านเช่าหลังเล็ก ๆ มันยังขี้มลงขนาดนี้ แล้วสัตว์อื่น ๆ ในสวนสัตว์ล่ะ อย่างเช่น เสือ สิงโต ลิง ฯลฯ มันเคยอยู่ในป่า ต้องมาอยู่ในกรงเล็ก ๆ แคบ ๆ ยิ่งสวนสัตว์แห่งหนึ่งที่เราเรียกตัวเองว่าสวนสัตว์เปิดด้วยแล้ว กรงเสือยิ่งเล็กนิดเดียว เป็นกระจะกสี่ด้าน มีสายไฟฟ้าขึงรอบ กันไม่ให้มันเข้ามาใกล้ เสือซึ่งเป็นสัตว์ปราดเปรี้ยวเป็นเจ้าของป่า เมื่อต้องมาอยู่แต่ในกรงจึงได้แต่เดินกลับไปกลับมา กรงสัตว์อื่น ๆ ก็เช่นกัน เป็นกรงเล็ก ๆ ลิง ค่าง บ่าง ขณะนี้ ล้วนถูกจับขังกรง ไม่มีโอกาสห้อยโหนไปตามกิ่งไม้ตามวิสัยของมัน ได้แต่นั่งจับแจออยู่ในกรง พวกมันจะรู้สึกอย่างไรนะ

ผู้เขียนนึกไปถึงเมื่อสี่สิบกว่าปีก่อน ผู้เขียนพาลูกและหลานไปเที่ยวสวนสัตว์แห่งหนึ่ง ที่กรงแรดทำเป็นบ่อซีเมนต์สูงประมาณอกของผู้ใหญ่ ภายในบ่อซีเมนต์มีน้ำล้อมรอบ มีเกาะให้แรดอยู่ตรงกลาง มีป้ายเขียนกำกับไว้ว่า " แรดเป็นสัตว์ดุร้ายมาก " แต่ไอ้เจ้าแรดที่ถูกขังอยู่นั้น กลับยื่นหัวมาให้คนลูบนอเล่นแลกกับอาหารหน้าตาเฉย ไปสวนสัตว์ที่ไรก็หดหู่ใจกลับบ้านทุกที

หลายคนที่มีลูกหลานเล็ก ๆ คงนิยมชมชอบที่รัฐบาลช่วยหาสัตว์แปลก ๆ ที่ไม่สามารถพบเห็นได้ทั่วไปมาให้เด็ก ๆ ได้ดู แต่มีวิธีอื่นที่ดีกว่าการจับมันใส่กรงอย่างนี้อีกไหม

